

5-mavzu: DASTUR VA JIHOZLAR TA'MINOTI VOSITALARI

KLASSIFIKATSIYASI BILAN TANISHISH

Darsni o'tishdan ko'zlangan maqsad: Talaba dars davomida yer ishlab chiqarish vositasi, tabiiy resurslar turlari to'g'risida tushunchaga va yerni boshqa ishlab chiqarish vositalaridan farqi to'g'risida bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladi.

O'qitish metodlari: T-jadval, Klaster, Krasvord.

O'qitish vositalari: Videoproektor, noutbuk va mavzuga oid javdallar.

O'qitish shakllari: Kichik guruhlarda ishlash.

O'qitish sharoiti: Komp'yuter bilan jixozlangan o'quv xonasi.

Qaytar aloqaning usul va vositalari: Tezkor savol-javob, test.

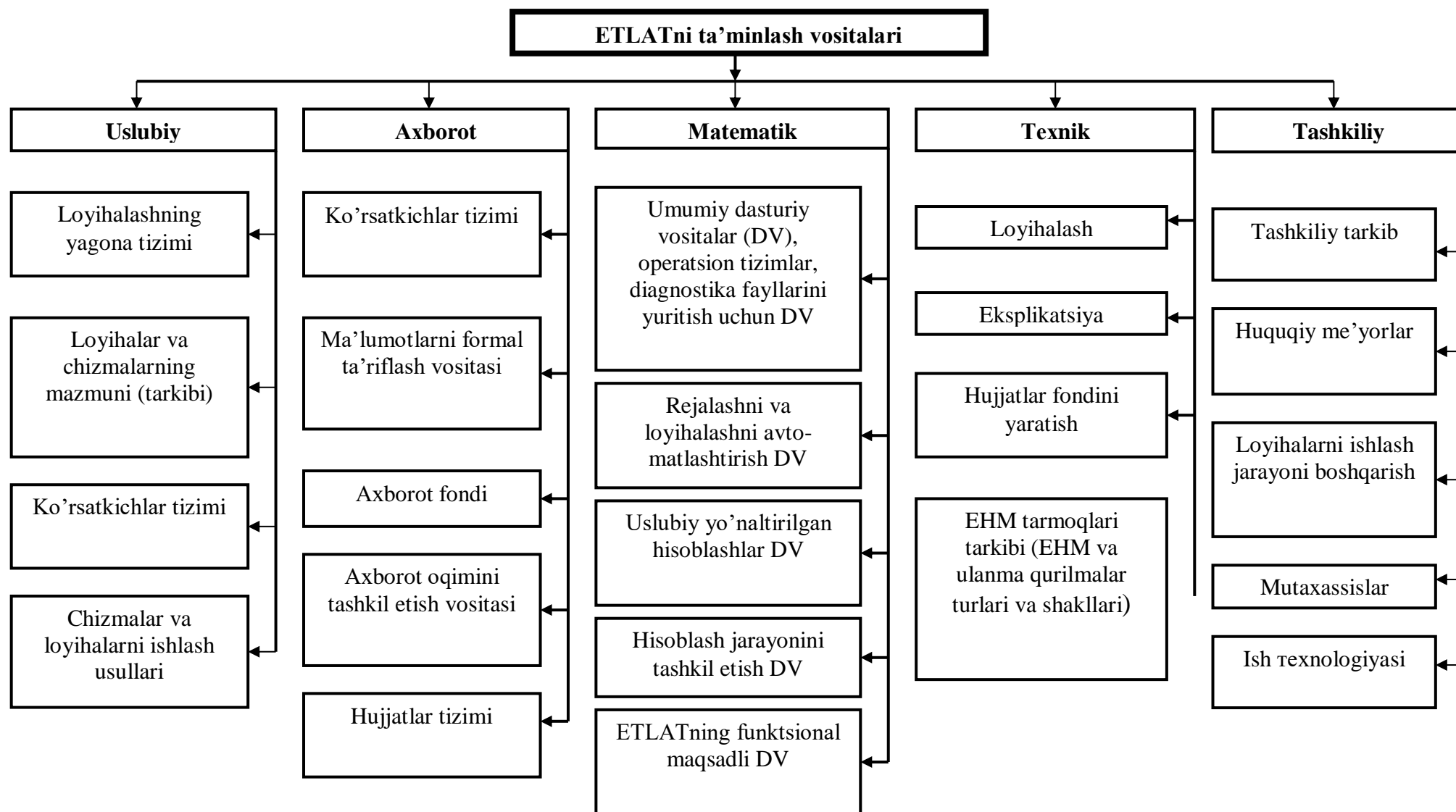
Tayanch tushunchalar: texnik ta'minot, dasturiy ta'minot, matematik ta'minot, dasturiy ta'minot, uslubiy ta'minot.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: Guruhlarda ishlash, pinbord, savol-javob, blits-so'rov, munozara, o'z-o'zini nazorat

Yer tuzish loyihalarini va chizmalarini ishlash, ularni hayotga tadbiq etish va mualliflik nazorati jarayonlarida qabul qilinadigan yechimlarning kompleksligini, mutanosibligini va samaradorligini ta'minlash uchun YTLAT uslubiy, axborot, matematik, texnik va tashkiliy ta'minotni ta'minlovchi vositalarga ega bo'lishi kerak.

YTLATning texnik ta'minoti (texnik vositalar, texnika) – bu yer tuzishni loyihalashning avtomatlashgan tizimining texnik jihozlari bo'lib, o'z ichiga kompyuter va boshqa mexanik, magnitli, elektr, elektron va optik ulanma qurilmalarni yoki EHM boshqaruvida yoki mustaqil ishlaydigan shunga o'xshash asboblarni hamda YTLAT faoliyati uchun zarur har qanday qurilmani oladi (4-rasm).

YTLATning texnik-dasturiy ta'minoti – bu yer tuzishni loyihalashning avtomatlashgan tizimining texnik va dasturiy ta'minotlari yig'indisidir. YTLATni ta'minlash vositalari orasida mos ma'lumotlar bazalarini, ma'lumotlarni kiritish va chiqarish vositalarini, yozma va chizma ma'lumotlarni tayyorlashning dasturiy vositalarini, ayrim yer tuzish masalalarini yechish uchun amaliy dasturlar to'plamlarini, yozma va chizma tahrirchilarni ajratib ko'rs

4-rasm.. YTLAT ta'minlovchi vositalar klassifikatsiyasi

mumkin. Bundan tashqari ma'lumotlar bazasidagi ayrim ma'lumotlar to'plamlari o'z-o'zidan rejalash, dasturlash va ko'rsatkichlarni baholashga mos iqtisodiy-matematik usullarni qo'llashni talab etadi. Bu esa mos dasturiy ta'minot zaruriyatini keltirib chiqaradi. Ta'minot vositalari butun tizim, uning funktsional ichki tizimlari, bloklari va masalalar majmualari hamda ayrim masalalar uchun ishlanadi.

Hujjatlar tarkibiga maxfiy hujjatlar bilan ishlash uchun uslubiyatlar va ko'rsatmalar ham kiritilishi kerak. ETLATning ta'minot vositalarini tadbiq etish uchun EHMda va ananaviy usullar bilan yechiladigan masalalar majmuasini uslubiy, axborot va tashkiliy bog'lash asosida yer resurslaridan oqilona foydalanish va muhofaza qilish bo'yichloyihaviy yechimlarni olish texnologiyasi ishlangan bo'lishi kerak. Uning asosida, o'z navbatida, PEHMLarda hisoblashlarni o'tkazishning texnologik tartibi yaratilishi kerak.

Mavzuni o'zlashtirish uchun tavsiya qilinayotgan adabiyotlar: A 2,A 4,A 5, A 6, Q 3, Q 4, Q 5